

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش: جمعیت شناسی

عنوان :

**بررسی عواملی جمعیتی، اجتماعی و اقتصادی موثر روش‌های جلوگیری از بارداری
در منطقه ۱۳ تهران (مطالعه موردی: زنان همسر دار)**

استاد راهنما:

دکتر ساسان ودیعه

استاد مشاور:

دکتر سعید معدنی

پژوهشگر :

مهشید سادات افتخاری دماوند

تابستان ۱۳۹۱

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب مهشید سادات افتخاری دماوند دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۹۰۶۶۸۵۰۳۰۰ در رشته علوم اجتماعی - جمعیت شناسی در تاریخ ۹۱/۶/۲۱ از پایان نامه خود تحت عنوان: **بررسی عواملی جمعیتی، اجتماعی و اقتصادی موثر روش‌های جلوگیری از بارداری در منطقه ۱۳ تهران (مطالعه موردی: زنان همسر دار)** با کسب نمره ۱۷/۷۵ و درجه خوب دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می‌شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام، مطابق رویه‌های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: مهشید سادات افتخاری دماوند

تاریخ و امضاء

بسمه تعالی

در تاریخ: ۹۱/۶/۲۱

دانشجوی کارشناسی ارشد **مهندس سازدات افتخاری دماوند** از پایان نامه

خود دفاع نموده و با نمره **به حروف و با درجه** مورد تصویب قرار

گرفت.

امضاء استاد راهنما

بسمه تعالی

دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران مرکزی

دانشکده علوم انسانی

(این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشگاه تهیه شده است)

کد شناسایی پایان نامه: ۱۰۱۳۰۵۰۶۹۰۲۰۰۸

کد واحد: ۱۰۱

نام واحد دانشگاهی: تهران مرکزی

عنوان پایان نامه: بررسی عواملی جمعیتی، اجتماعی و اقتصادی موثر روش های جلوگیری از بارداری در منطقه ۱۳ تهران
(مطالعه موردی: زنان همسر دار)

تاریخ شروع پایان نامه: ۹۰/۱۲/۷

نام و نام خانوادگی دانشجو: مهشید سادات افتخاری دماوند

تاریخ اتمام پایان نامه: ۹۱/۶/۲۱

شماره دانشجویی: ۸۹۰۶۶۸۵۰۳۰۰

رشته تحصیلی: علوم اجتماعی - جمعیت شناسی

استاد / استادان راهنما: دکتر ساسان ودیعه

استاد / استادان مشاور: دکتر سعید معدنی

آدرس و شماره تلفن: خیابان دماوند - سی متری نیروی هوایی - خیابان ۳۸ / ۷ / پلاک ۲ طبقه دوم ۷۷۴۳۴۶۴۵

چکیده پایان نامه (شامل خلاصه، اهداف، روشهای اجرا و نتایج به دست آمده):

هدف پژوهش حاضر بررسی عوامل جمعیتی، اجتماعی، و اقتصادی موثر بر استفاده از وسایل و روش های جلوگیری از بارداری و کاهش باروری در شهر تهران میباشد. در این پژوهش ابتدا مطالعات انجام گرفته شده مورد بررسی قرار گرفت. در این تحقیق ۱۰۰ نفر از زنان همسر دار ساکن تهران منطقه ۱۳ با روش نمونه گیری تصادفی قشر بندی شده برای مطالعه انتخاب و اطلاعات لازم با استفاده از پرسشنامه جمع آوری گردید. داده های جمع آوری شده در دو سطح توصیفی و استنباطی مورد بررسی قرار گرفت و نتایج تحقیق بدین شرح است. حدود ۸۴ درصد از زنان مورد مطالعه از وسایل و روش های جلوگیری از بارداری استفاده می کنند و در بین وسایل و روش های جلوگیری، استفاده از قرص بیشترین درصد (۲۱/۷۹) را به خود اختصاص داده است. بیشترین درصد استفاده کننده از وسایل و روش های جلوگیری در گروه های سنی ۲۹-۲۵ بوده است. در بین منبع کسب اطلاع در مورد وسایل و روش های جلوگیری، مراکز بهداشتی و تنظیم خانواده ۶۷/۶ درصد بوده است. همچنین در بین ارائه دهنده گان خدمات تنظیم خانواده، مراکز بهداشتی ۹۷٪ را به خود اختصاص داده است. در بین توصیه کننده به استفاده از وسایل و روش های جلوگیری از بارداری، کارکنان مراکز بهداشتی و تنظیم خانواده بیشترین درصد (۶۹/۲) را به خود اختصاص داده است. همچنین ۸۶ درصد از زنان مورد مطالعه در دسترسی به وسایل و روش های جلوگیری از بارداری مشکلاتی نداشته اند. نتایج نشان داد که بین درآمد و استفاده از وسایل و روش های جلوگیری از بارداری رابطه ندارد. بین استفاده از رسانه های جمعی و استفاده از وسایل و روش های جلوگیری از بارداری رابطه معنی دار به وجود آمد، که نشان از اهمیت رسانه های جمعی بر بالا بردن آگاهی زنان در مورد استفاده از وسایل و روش های جلوگیری از بارداری می باشد.

واژه های کلیدی: جمعیت شناسی، بارداری، زنان همسر دار، منطقه ۱۳ تهران، کاهش بارداری

مناسب نیست

فهرست مطالب

فصل اول : کلیات تحقیق

بیان	۱-۱
مسئله	۵
اهداف	۲-۱
ی تحقیق	۵
اهمیت	۳-۱
ت و موضوع و انگیزش انتخاب آن	۶
سوالات	۴-۱
ت و فرضیه های تحقیق	۷
سوالات تحقیق	۷
مدل	۵-۱
تحقیق	۱۰
تعاریف	۶-۱
ف عملیاتی متغیرها و واژه های کلیدی	۱۰
روش	۷-۱
تحقیق	۱۴
قلمرو	۸-۱
تحقیق	۱۴
جامعه	۹-۱
و حجم نمونه	۱۵

۱۰-۱ محدود

۱۵ دیت ها و مشکلات تحقیق

فصل دوم مطالعات نظری

۱۹ مقدمه

۱۹ ۱-۲ تعاریف پیرامون تنظیم خانواده و باروری

۲۱ ۲-۲ نظریات دیدگاه پیرامون تنظیم خانواده و باروری

۲۳ ۳-۲ تئوری تغییرات واکنش های جمعیتی

۲۴ ۴-۲ نظریه جریان ثروت بین نسلی

۲۴ ۵-۲ نظریه اقتصاد باروری

۲۵ ۶-۲ نظریه تقاضا

۲۶ ۷-۲ نظریه مبادله

فصل سوم روش شناسی تحقیق

۳۱ مقدمه

۳۱ ۱-۳ روش تحقیق

۳۲ ۲-۳ جامعه آماری

۳۲ ۳-۳ حجم نمونه و روش اندازه گیری

۳۳ ۴-۳ ابزار جمع آوری اطلاعات

۳۴ ۵-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها

فصل چهارم تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق

۳۶ مقدمه

۳۶ ۱-۴ مطالعات انجام گرفته داخلی

۴۱ ۲-۴ مطالعات انجام گرفته خارجی

۴۵ ۳-۴ نقد و بررسی مطالعات انجام گرفته

فصل پنجم نتیجه گیری و پیشنهادات

۱-۵ نتیجه گیری..... ۷۲

۲-۵ پیشنهادات..... ۷۵

پیشنهادات حاصل تحقیق..... ۷۵

پیشنهادات جانبی..... ۷۵

پیشنهادات.....

فهرست نمودارها

- نمودار (۱) بررسی اثر سن خانم ها بر استفاده از یک وسیله برای جلوگیری از بارداری ۵۲
- نمودار (۱-۱) بررسی اثر تحصیلات بر استفاده از روش برای جلوگیری از بارداری ۶۴
- نمودار (۱-۲) مربوط به شاغل بودن خانم ها ۵۱
- نمودار (۲-۱) بررسی اثر شاغل بودن و خانم ها و علاقه مندی آنها بر استفاده از یک وسیله برای جلوگیری از بارداری ۴۹
- نمودار (۲-۲) مربوط به عمده دلیل خانم ها برای استفاده کردن از روش وسیله جلوگیری از بارداری ۶۳
- نمودار (۲-۳) مربوط به میزان استفاده از وسیله و روش جلوگیری از بارداری ۴۸
- نمودار (۲-۴) بررسی اثر شاغل بودن خانم ها بر استفاده از یک وسیله و روش جلوگیری از بارداری ۵۰
- نمودار (۲-۵) بررسی اثر تعداد فرزندان خانواده بر استفاده از یک وسیله و روش جلوگیری از بارداری ۵۹
- نمودار (۳-۱) مربوط به توصیه دوستان یا افراد مختلف در استفاده از یک روش و وسیله جلوگیری از بارداری ۵۸
- نمودار (۳-۲) بررسی اثر میزان مخارج خانواده بر استفاده از یک وسیله یا روش جلوگیری از بارداری ۵۳
- نمودار (۳-۳) بررسی اثر داشتن شناخت کامل نسبت به وسیله و روش جلوگیری از بارداری ۵۴
- نمودار (۳-۴) بررسی اثر کسب اطلاعات درباره روش ها و وسیله جلوگیری از بارداری از مرکز بهداشتی و تنظیم خانواده بر استفاده از یک وسیله جلوگیری از بارداری ۵۵
- نمودار (۴-۱) مربوط به کسب اطلاعات درباره روش و وسیله جلوگیری از بارداری ۵۶
- نمودار (۴-۲) بررسی اثر کسب اطلاعات درباره روش جلوگیری از بارداری از رادیو و تلویزیون ۵۷
- نمودار (۴-۳) بررسی اثر توصیه ی خویشاوندان و افراد فامیل در استفاده از وسایل و روش جلوگیری از بارداری ۶۱
- نمودار (۵-۱) بررسی اثر بعد مطلوب خانواده بر استفاده از وسایل و روش جلوگیری از بارداری ۶۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی عوامل جمعیتی، اجتماعی، و اقتصادی موثر بر استفاده از وسایل و روش های جلوگیری از بارداری و کاهش باروری در شهر تهران میباشد. در این پژوهش ابتدا مطالعات انجام گرفته شده مورد بررسی قرار گرفت. در این تحقیق ۱۰۰ نفر از زنان همسر دار ساکن تهران منطقه ۱۳ با روش نمونه گیری تصادفی قشر بندی شده برای مطالعه انتخاب و اطلاعات لازم با استفاده از پرسشنامه جمع آوری گردید. داده های جمع آوری شده در دو سطح توصیفی و استنباطی مورد بررسی قرار گرفت و نتایج تحقیق بدین شرح است. حدود ۸۴ درصد از زنان مورد مطالعه از وسایل و روش های جلوگیری از بارداری استفاده می کنند و در بین وسایل و روش های جلوگیری، استفاده از قرص بیشترین درصد (۲۱/۷۹) را به خود اختصاص داده است. بیشترین درصد استفاده کننده از وسایل و روش های جلوگیری در گروه های سنی ۲۹-۲۵ بوده است. در بین منبع کسب اطلاع در مورد وسایل و روش های جلوگیری، مراکز بهداشتی و تنظیم خانواده ۶۷/۶ درصد بوده است. همچنین در بین ارائه دهنده گان خدمات تنظیم خانواده، مراکز بهداشتی ۹۷٪ را به خود اختصاص داده است. در بین توصیه کننده به استفاده از وسایل و روش های جلوگیری از بارداری، کارکنان مراکز بهداشتی و تنظیم خانواده بیشترین درصد (۶۹/۲) را به خود اختصاص داده است. همچنین ۸۶ درصد از زنان مورد مطالعه در دسترسی به وسایل و روش های جلوگیری از بارداری مشکلاتی نداشته اند. نتایج نشان داد که بین درآمد و استفاده از وسایل و روش های جلوگیری از بارداری رابطه ندارد. بین استفاده از رسانه های جمعی و استفاده از وسایل و روش های جلوگیری از بارداری رابطه معنی دار به وجود آمد، که نشان از اهمیت رسانه های جمعی بر بالا بردن آگاهی زنان در مورد استفاده از وسایل و روش های جلوگیری از بارداری می باشد.

واژه های کلیدی : جمعیت شناسی ، بارداری ، زنان همسر دار ، منطقه ۱۳ تهران ، کاهش بارداری

فصل اول

کلیات

مقدمه

افزایش جمعیت جهان در دهه های گذشته بر هر بنیاد و ماخذی که حساب کنیم تکان دهنده و سرسام آور بوده است جمعیت دنیا از ابتدای شروع زندگی تا سال ۱۸۴۰ فقط به یک میلیارد نفر رسید. حدود صد سال طول کشید که این جمعیت دو برابر شده و بدو میلیارد نفر رسید. سی سال بعد از آن یعنی در سال ۱۹۶۰ این جمعیت سه برابر شده یعنی به سه میلیارد نفر رسید. جمعیت دنیا با چنین روند رشد در سال ۱۹۷۵ به چهار برابر یعنی به چهار میلیارد نفر رسید. بطور یقین بدون توجه به اثرات ثمربخش برنامه های بهداشت و تنظیم خانواده اکنون جمعیت جهان در حال حاضر و سال های آینده (اوایل قرن بیست و یکم) به بیش از شش میلیارد نفر رسیده است. در حالیکه میزان رشد جمعیت در کشورهای پیشرفته صنعتی به میزان قابل ملاحظه ای کاهش یافته و یا در حد پائینی ثابت مانده است ولی در کشورهای در حال توسعه که از نظر تامین مواد غذایی، امکانات فرهنگی و اقتصادی ظرفیت کمتری وجود دارد جمعیت با سرعت سرسام آور رو به افزایش است بنابراین با توجه به افزایش سریع جمعیت رشد اقتصادی و اجتماعی در هیچ جامعه ای بدون شناخت دقیق تغییرات جمعیتی و استفاده هر چه مطلوبتر از امکان و توان بالقوه نیروی انسانی تحقق نخواهد یافت. لذا تعادل و توازن بین جمعیت امکانات موجود و توزیع عادلانه آن در تعیین شتاب حرکت بسوی رشد و توسعه اقتصادی از اهمیت زیادی برخوردار است از آنجائیکه قانون و منشاء اصلی رشد جمعیت خانواده می باشد بنابراین در وهله اول باید برنامه ریزیهای لازم جهت کنترل جمعیت از خانواده شروع کرد از آنجائیکه در ممالک مختلف تفاوت فاحشی از نظر ساختمان و طرز عمل خانواده وجود دارد. از طرفی دیگر در سلامت خانواده بطور مستقیم و غیر مستقیم عوامل گوناگونی دخالت دارد برخی از این عوامل مربوط به محیط زیست می باشد که اینگونه عوامل را می توان با انجام اقداماتی در زمینه محیط زیست از بین برد گاهی برخی از مسائل بهداشتی خانواده به تولید مثل، رشد کامل ارتباط پیدا می کند به خصوص مادران و کودکان را سخت تاثیر قرار می دهد

بنابراین تنظیم خانواده یکی از عوامل در سلامت خانواده و کنترل جمعیت می باشد، تنظیم خانواده در صورتی که بطور موثر انجام گیرد نه تنها سلامتی و خوشبختی یک به یک افراد جامعه را تامین می کند بلکه بر روی سلامت و خوشبختی افراد خانواده نیز موثر است به طور خلاصه تنظیم خانواده از دو جهت مورد نیاز است هم از نظر پیشگیری هم از نظر درمان چه با اجرای آن اثرات مثبت بر روی سلامت و پیشرفت و خوشبختی خانواده مشهود میگردد.

پیش گفتار

در جهان امروز، رشد شتابان جمعیت مایه اصلی نگرانیهای بشر در آینده را تشکیل می دهد روند سرسام آور افزایش جمعیت از یک سو و محدودیت منابع از سوی دیگر دست اندرکاران امر توسعه را با شگفتی و سردرگمی روبرو ساخته بطوریکه در صورت نبود منابع لازم برای توسعه و یا عدم تجهیز آنها در جهت رفع احتیاجات بشر، افزایش جمعیت بعنوان یکی از موانع اصلی توسعه عمل کرده و بطور مستقیم بر تقلیل سطح برخورداریهای اقتصادی و اجتماعی وارد خواهد شد. نظریه اهمیت رابطه بین جمعیت و توسعه برای نیل به توسعه، شناخت جمعیت و خصوصیات آن در هر منطقه ضروری می نماید و این شناخت از طریق ارزیابی و تجزیه و تحلیل پدیده های مختلف جمعیتی چون باروری، مرگ و میر، مهاجرت، ازدواج و طلاق زمینه مناسبی را برای برنامه ریزیهای مختلف توسعه اقتصادی، اجتماعی، جمعیتی مهیا می سازد.

بیان مسئله

آگاهی از افزایش جمعیت به عنوان نوعی خطر در جهان یکی از مشغله های فکری عمده بشر نیمه دوم قرن بیستم شناخته شد. علیرغم مباحث مفصلی که درباره دامنه و واقعیت و خطر افزایش جمعیت به عمل آمده و علیرغم جبهه گیریهای عقیدتی و مرامی که در مورد راه و روش مواجهه با این خطر بروز کرده، لزوم جلوگیری از افزایش جمعیت به عنوان یک اصل عمده از طرف اکثریت ملتهای جهان مورد قبول قرار گرفته است. در همه جای دنیا یک تفاهم کلی در مورد تحدید موالید وجود ندارد. در نتیجه در بعضی ممالک جلوگیری از رشد جمعیت را به عنوان بخشی از برنامه کلی تلقی کرده و برنامه های خاصی را با هدف مشخص کاهش نرخ زادوولد به مرحله اجرا گذاشته اند از طرف دیگر چهل سال گذشته بر وقوع یکی از بزرگترین انقلاب های اجتماعی در طول زمان ما شهادت می دهد و آن درک این واقعیت توسط دولت هاست. که لازم است مردم از طریق برنامه های تنظیم خانواده، تولید مثل خود را کنترل کنند و در طول چهار دهه گذشته کشورهای مختلف جهان چه پیشرفته و چه در حال توسعه و با نظام های گوناگون برنامه های تنظیم خانواده و بهتر است از روشهای برای کنترل جمعیت و تحدید موالید دانسته اند. حال در این تحقیق سوال اصلی این است که عوامل جمعیتی، اقتصادی و اجتماعی موثر بر پیشگیری از بارداری کدامند و چگونه عمل می کنند؟

اهداف تحقیق

در این تحقیق دو هدف عمده دنبال می شود.

- ۱- اهداف کلی تحقیق: بررسی عوامل جمعیتی، اجتماعی و اقتصادی موثر در استفاده از وسایل و روشهای پیشگیری و کاهش باروری در شهر تهران
- ۲- اهداف جزئی تحقیق: که شامل موارد زیر می باشد.

- الف- شناسایی تاثیر تعداد فرزندان خانواده، میزان تحصیلات زنان، بعد مطلوب خانواده و تعداد فرزندان خانواده بر استفاده از وسایل و روشهای جلوگیری از بارداری
- ب- شناسایی میزان شناخت و آگاهی زنان مصرف کننده از وسایل و روشهای جلوگیری از بارداری
- ج- شناخت کاربرد انواع وسایل جلوگیری از باروری توسط زنان همسر دار (۴۹-۱۵)
- د- شناسایی نحوه برقراری ارتباط زنان مصرف کننده وسایل و روشهای جلوگیری از باروری با مراکز بهداشتی و تنظیم خانواده
- ه- شناسایی مشکلات زنان مصرف کننده وسایل و روشهای جلوگیری از بارداری در تهیه و تامین وسایل و روشهای جلوگیری از باروری
- و- شناخت تاثیر استفاده از رسانه های جمعی (رادیو، تلویزیون، مجله) و غیره بر آگاهی زنان از مشکلات افزایش جمعیت و اهداف برنامه های تنظیم خانواده

اهمیت مساله و موضوع تحقیق

رویداد مهم "کنفرانس جهانی جمعیت" که در بخارست تشکیل شد، بیشتر کشورهای در حال توسعه سیاستها و روشهای طرح ریزی شده ای برای جلوگیری از حاملگی، تهیه وسایل و روشهای جلوگیری از باروری و امکان دسترسی بیشتر به آن در قالب برنامه های ملی تنظیم خانواده پذیرفته و به کار گرفته اند. استفاده از وسایل جلوگیری از حاملگی اگر چه در تمام دنیا به طور مداوم رو به افزایش است هنوز استفاده از آن بطور عموم در میان خانواده ها شایع نیافته است. سازمان ملل تخمین می زند که در کشورهای در حال توسعه ۳۸ درصد زنان از وسایل و روشهای جلوگیری از حاملگی استفاده می کنند، حال آنکه در کشورهای صنعتی این رقم ۶۸ درصد زنان را تشکیل می دهد. در افریقا که دسترسی به خدمات و امکانات و راههای جلوگیری محدود است فقط ۱۱ درصد از کل زنان در سنین باروری از وسایل جلوگیری استفاده می کنند. دسترسی به امکانات مزبور در اغلب نواحی شهری و روستایی کشورهای جهان سوم نیز محدود و ناکافی است.

در جمهوری اسلامی ایران تا سالهای قبل از انقلاب بر طبق سیاستهای سازمان بهداشت جهانی در زمینه کنترل جمعیت در کشورهای جهان سوم، برنامه تنظیم خانواده (بر اساس دو فرزند) در کشور ما به اجرا در آمد. پس از انقلاب با توجه به دیدگاههای منفی که در مورد برنامه ها و طرح های رژیم گذشته وجود داشت برنامه کنترل جمعیت و تنظیم خانواده به طور موقت متفی شناخته شد و در طول کمتر از ۱۰ سال (۶۸-۵۹) رشد جمعیت به مرحله خطر آفرینی رسید. با پایان گرفتن جنگ در سال ۱۳۶۸ و با نظر به اینکه جمعیت کشور در زمان اندکی به میزان دو برابر اضافه شده بود، سیاستهایی برای کنترل جمعیت و تنظیم خانواده از سوی سازمانها و وزارتخانه های مربوطه به مرحله اجرا گذاشته شد.

بدنبال چندین سال تلاش، برای کنترل جمعیت که از طرف سازمان ها و کلینک ها و مراکز بهداشتی صورت گرفت، نرخ رشد جمعیت کشور از رقم $\frac{3}{8}$ درصد در سال ۱۳۶۵ که یکی از بالاترین نرخ رشد جمعیت در جهان بود به $\frac{1}{8}$ ٪ در سال ۱۳۷۵ کاهش نموده و حتی در اواخر سال (۱۳۷۷) به $\frac{1}{4}$ ٪ تنزیل پیدا کرده است.

با توجه به ارقام و اعداد فوق می توان نتیجه گرفت که برنامه های تنظیم خانواده در سطح کشور تا حدودی موفق بوده است. اما علیرغم این همه موفقیت ها، آنچه در این خصوص مورد سوال می باشد این است که آیا انتخاب نوع روش و وسیله پیشگیری از باروری بر اساس شناخت زنان مصرف کننده از وسایل جلوگیری از باروری صورت می گیرد؟ یا این که انتخاب وسایل جلوگیری از باروری متناسب با اهداف تنظیم خانواده می باشد؟ همچنین گرایش به برنامه های تنظیم خانواده ناشی از تغییر در طرز فکر و افزایش بنیادی آگاهی خانواده ها می باشد یا انتخابی ناآگاهانه و موقتی است؟ دیگر اینکه چه تعداد افراد با توجه به شرایطی که دارند روشی مناسب برای جلوگیری از باروری و باردار شدن برگزیده اند؟ یا اینکه به کارگیری صحیح امکانات مادی و پرسنلی باعث انتخاب و ترجیح استفاده از یک روش به روش دیگر شده است؟ یا اینکه که توصیه افراد فامیل، دوستان و کارکنان مراکز بهداشتی تا چه *

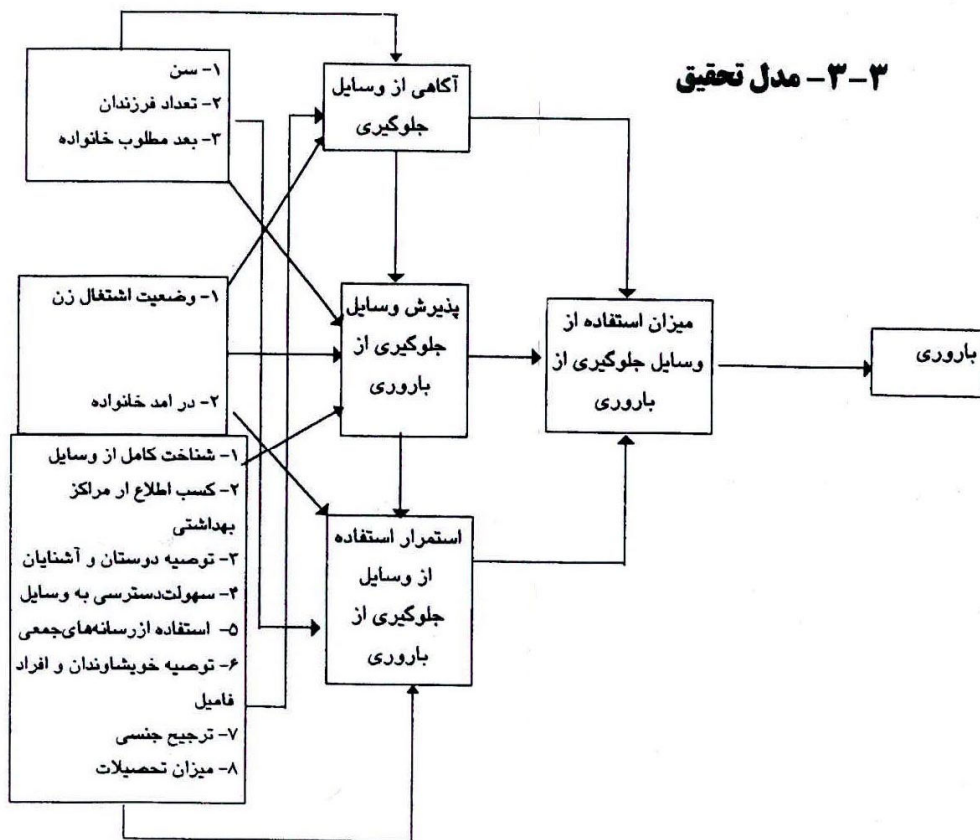
سوالات تحقیق:

- ۱- آیا بین سن زوجین و سطح الگوی باروری رابطه وجود دارد؟
- ۲- آیا بین شاغل بودن زنان و سطح الگوی باروری رابطه وجود دارد؟
- ۳- آیا بین تحصیلات زن و شوهر و سطح الگوی باروری رابطه وجود دارد؟
- ۴- آیا بین استفاده از وسایل پیشگیری از بارداری و سطح الگوی باروری رابطه وجود دارد؟
- ۵- آیا بین میزان آشنایی با وسایل جلوگیری از بارداری و سطح الگوی باروری رابطه وجود دارد؟
- ۶- آیا بین شیوه استفاده از وسایل ویا رسانه های جمعی و پیشگیری از باروری و سطح الگوی باروری رابطه وجود دارد؟
- ۷- آیا بین طریقه آشنایی با وسایل جلوگیری و سطح الگوی باروری رابطه وجود دارد؟
- ۸- آیا بین متوسط درآمد ماهیانه خانوار و سطح الگوی باروری رابطه وجود دارد؟
- ۹- آیا بین ترجیح جنسی فرزندان (به نفع پسر) و سطح الگوی باروری رابطه وجود دارد؟
- ۱۰- آیا بین محل تولد فرزندان و بعد مطلوب خانواده و سطح الگوی باروری رابطه وجود دارد؟
- ۱۱- آیا بین تعداد فرزندان خانواده و سطح الگوی باروری رابطه وجود دارد؟
- ۱۲- آیا بین توصیه دوستان و آشنایان و سطح الگوی باروری رابطه وجود دارد؟

فرضیات تحقیق:

- ۱) به نظر میرسد بین سن و استفاد از وسایل جلوگیری رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۲) به نظر میرسد که بین اشتغال زنان در بیرون منزل و استفاده از وسایل جلوگیری از بارداری رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۳) به نظر میرسد که بین میزان تحصیلات زنان و استفاده از وسایل جلوگیری از بارداری رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۴) به نظر میرسد که بین شناخت کامل از وسایل و روش های جلوگیری از بارداری و استفاده از آن رابطه معنی داری وجود ندارد.
- ۵) به نظر میرسد که بین کسب اطلاع از مراکز بهداشتی در مورد وسایل و روش های جلوگیری از بارداری و استفاده از یک وسایل روش جلوگیری از بارداری رابطه معنی داری وجود دارد.

- ۶) به نظر می‌رسد که بین به دست آوردن عمده اطلاعات مربوط به روش‌ها و وسایل جلوگیری از بارداری رابطه معنی‌داری وجود ندارد.
- ۷) به نظر می‌رسد که بین توصیه خویشاوندان و افراد فامیل به استفاده از یک روش وسایل روش جلوگیری از باروری و استفاده از آن رابطه معنی‌داری وجود دارد.
- ۸) به نظر می‌رسد که بین هزینه خانوار و درآمد ماهیانه و استفاده از روش جلوگیری از باروری رابطه معنی‌داری وجود دارد.
- ۹) به نظر می‌رسد که بین ترجیح جسنی به نفع پسر و استفاده از وسایل جلوگیری از باروری رابطه معنی‌داری وجود دارد.
- ۱۰) به نظر می‌رسد که بین محل تولد زن و بعد مطلوب خانواده و استفاده از وسایل جلوگیری از باروری رابطه معنی‌داری وجود ندارد.
- ۱۱) به نظر می‌رسد که بین تعداد فرزندان خانواده، استفاده از وسایل و روش‌های جلوگیری از باروری رابطه معنی‌داری وجود ندارد.
- ۱۲) به نظر می‌رسد که بین توصیه دوستان و آشنایان و استفاده از وسایل و روش‌های جلوگیری از باروری رابطه معنی‌داری وجود دارد.

زمینه خصوصیات فردی پاسخگویان از قبیل، سن، شغل، میزان تحصیلات، و همچنین اطلاعاتی در مورد نحوه آشنایی زنان با وسایل و روش های جلوگیری از بارداری و نحوه دسترسی به آن ها، تاثیر توصیه دوستان و آشنایان بر استفاده از وسایل جلوگیری، منابع کسب اطلاعات در مورد وسایل و روش های جلوگیری از بارداری، منابع کسب اطلاعات در مورد وسایل و روش های جلوگیری از بارداری و علت ترجیح استفاده از یک روش به روش نظایران جمع آوری شده است.

۳-۱- تعاریف عملی و نظری تحقیق و سطوح سنجش آن ها:

در مطالعات پیمایشی تعریف مفاهیم و متغیرهایی که در تحقیق بکار رفته، و مشخص کردن تعریف عملیاتی و تعیین سطوح سنجش آن ها برای آزمون فرضیات بسیار ضروری است. در تعریف نظری متغیرها باید به دو نکته توجه کرد: نخست اینکه فضای مفهومی واژه ها باید بطور پایدار حفظ و